

Melleruds kommun

kommun@mellerud.se

Beslut för vuxenutbildning

efter tillsyn i Melleruds kommun

Tillsyn av skolformerna inom vuxenutbildningen i Melleruds kommun

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Melleruds kommun under vårterminen 2015. Tillsynen har avsett det samlade ansvarstagandet för utbildningen inom skolformerna inom vuxenutbildningen. Vuxenutbildningen delar lokaler med Dahlstiernska Gymnasiet i Mellerud.

Måluppfyllelse och resultat

Enligt Skolverkets officiella statistik för år 2013 var det i Melleruds kommun 4,5 procent av den vuxna befolkningen som deltog i kommunal vuxenutbildning, vilket var högre än genomsnittet för riket (3,4 procent). Vidare framgår att det samma år var 4,9 procent av den vuxna befolkningen i Melleruds kommun med kort utbildningsbakgrund som deltog i kommunal vuxenutbildning, vilket är lägre än genomsnittet för riket (5,3 procent).

I kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå var det enligt officiell statistik 46 procent av kursdeltagarna som slutfört kurs år 2013, vilket var lägre än genomsnittet för riket (64 procent). Samma år var det 24 procent av kursdeltagarna som gjorde avbrott i sina kurser, vilket är i nivå med riket som helhet (23 procent). Måluppfyllelsen inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå har varierat under de senaste fem åren, exempelvis var det 90 procent av kursdeltagarna som slutförde kurs år 2012 medan det året före var 42 procent.

I kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå var det enligt officiell statistik 65 procent av kursdeltagarna som slutförde kurs år 2013, vilket var lägre än genomsnittet för riket (71 procent). Samma år var det 7 procent av kursdeltagarna som gjorde avbrott i kurs, vilket var lägre än genomsnittet för riket (17 procent). Måluppfyllelsen inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå har varierat över tid. År 2012 var det 95 procent av kursdeltagarna som slutförde kurs, motsvarande andel 2011 var 58 procent.

Enligt officiell statistik för utbildning i svenska för invandrare år 2013 saknas statistik för studieväg 1 och 2 på grund av för få deltagare. För såväl studieväg 3C som studieväg 3D var det genomsnittliga antalet undervisningstimmar som behövdes för att en elev skulle bli minst godkänd i en kurs högre i Melleruds

Beslut

2015-06-04
3 (12)

Dnr 43 - 2014:8149

kommun jämfört med riket. Det genomsnittliga antalet veckor som behövdes var dock lägre jämfört med riket.

Översikt över konstaterade brister i verksamheterna

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Förutsättningar för vuxenutbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2015-09-30
2. Utveckling av vuxenutbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2015-09-30

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Tillsynen visar att vuxenutbildningen inte bedrivs kontinuerligt över hela året och därmed inte är anpassad efter alla elevers behov och förutsättningar.

Vidare visar tillsynen att det till delar bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete där rektor och personalen följer upp, analyserar och vidtar åtgärder utifrån elevernas resultat. Dock saknas ett motsvarande arbete på huvudmannanivå.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Melleruds kommun att senast den 30 september 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Förutsättningar för vuxenutbildningen vid skolenheterna

Hemkommunen ska bland annat informera, nå ut till och motivera de elever som har rätt till kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och svenska för invandrare, och sedan erbjuda denna utbildning till dem som önskar delta i den. Utan att dessa förutsättningar är uppfyllda kan inte de elever som är i behov av vuxenutbildning ges sådan utbildning. Andra förutsättningar för vuxenutbildningen är att den huvudman som bedriver utbildningen ser till att vissa grundläggande krav på till exempel utbud och omfattning uppfylls. Vidare ska huvudmannen se till att det finns sådan utbildning och kompetens hos rektorn och övrig skolpersonal, så att de kan leda och bedriva utbildningen på ett professionellt sätt. Huvudmannen ska också ha ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Melleruds kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare bedrivs kontinuerligt under hela året. (2 kap. 25 § förordningen om vuxenutbildning)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Huvudmannen ska se till att kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna samt utbildning i svenska för invandrare bedrivs kontinuerligt under hela året

Motivering till bedömning av brist

Enligt förordning om vuxenutbildning ska kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna samt utbildning i svenska för invandrare bedrivs kontinuerligt under hela året.

Rektor för vuxenutbildningen säger att de delar av den grundläggande vuxenutbildningen och särskild utbildning för vuxna, som drivs i egen regi, har stängt under två månader från cirka 15 juni och framåt. Vidare säger rektor att den del av svenska för invandrare som drivs i egen regi har sommarstängt under juli månad.

Vid intervjuer med ansvariga politiker framgår att undervisningen i svenska för invandrare har uppehåll fyra veckor över sommaren och att de inte känner till hur det är med övrig vuxenutbildning då det inte varit uppe till diskussion i nämnden.

Av Skolinspektionens utredning framgår att grundläggande vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna inte bedrivs kontinuerligt under hela året och därför inte är anpassad till alla elevers behov och förutsättningar. Att utbildningen inte bedrivs hela året kan innebära att elever inte kan påbörja studier utan att tvingas vänta och att studierna inte kan slutföras så snabbt som annars skulle vara fallet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Melleruds kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Melleruds kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Utveckling av vuxenutbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra vuxenutbildningen vid skolenheterna, i syfte att främja ökad likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget inom väsentliga områden vid skolenheterna. Nulägesbilden bör beskrivas utifrån det syfte och uppdrag som kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare har: att ge eleverna sådana kunskaper de behöver för att delta i samhälls- och arbetslivet, att möjliggöra fortsatta studier och att stödja och stimulera eleverna i deras lärande. I utvecklingsarbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna.

Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv insamlat (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare och elever leder vid skolenheterna.

I arbetet med att utveckla utbildningen, så att den blir likvärdig och av god kvalitet, ingår även ett målinriktat arbete mot kränkande behandling och en behovsstyrd resursfördelning. Huvudmannen ska arbeta för att rektorn och skolpersonalen vid skolenheterna arbetar förebyggande och åtgärdande när det gäller kränkande behandling av elever. Fördelningen av ekonomiska och personalmässiga resurser ska utgå från elevernas skiftande behov och förutsättningar, samt följas upp och utvärderas.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Melleruds kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6-7 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Huvudmannen ska planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomföra dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla verksamheten. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbete ska vara de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning,

genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Melleruds kommun har inför tillsynen bland annat skickat in dokumentet "Barn- och utbildningsförvaltningen" - "Systematiskt kvalitetsarbete 2014". I dokumentet finns Kommunfullmäktiges mål, nämndens mål, samt under rubriken nyckeltal en nedbrytning av målen så att de konkretiserats och anpassats till de verksamheter som finns inom förvaltningen. Bland nyckeltalen finns "Andel kursdeltagare som slutför sina kurser på Vuxenutbildningen" och "Andelen elever på Vuxenutbildningen som når kursmålen för nuvarande kurser". I förvaltningens övergripande sammanställning av det systematiska kvalitetsarbetet redovisas att 86 procent av kursdeltagarna slutförde sina kurser och det konstateras att det är "en förbättring mot tidigare år". Vidare anges att 90 procent av eleverna når kursmålen för nuvarande kurser, vilket konstateras är "En förbättring mot tidigare år". "Uppföljningen har utvecklats under året" anges som en förklaring till detta. I övrigt finns ingen tydlig dokumenterad uppföljning eller utvärdering av den pedagogiska verksamheten i denna sammanställning av det systematiska kvalitetsarbetet. Likaså saknas i huvudmannens dokumenterade kvalitetsarbete åtgärder för att utveckla verksamheten inom vuxenutbildningen.

I dokumentet "Dahlstiernska - Systematiskt kvalitetsarbete 2014" finns en redovisning av det systematiska kvalitetsarbetet (årsbokslut), som bygger på ovan nämnda nyckeltal. Dokumentet omfattar gymnasieskolan samt vuxenutbildningen i Melleruds kommun och har upprättats av verksamheternas rektor. Där presenteras bland annat, som en bakgrund till att 86 procent av eleverna slutförde sina kurser, en beskrivning av hur många kursstarter som gjorts i grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning under perioden och hur stor andel som gjort avbrott i sina studier. Vidare konstateras att "För bättre studieresultat behöver det pedagogiska arbetet fokusera mer på att klargöra målen, ge återkoppling och sätta in rätt stödinsatser i tid." Det framgår också i dokumentet att "Ökning av specialpedagogisk tid och mer handledningsstöd från lärarna har ökat ytterligare under 2014. Tät och snabb uppföljning ger resultat. Elevernas närvaro har förbättrats på flera håll, men kan bättras ytterligare för ökade kunskapsresultat. Systematiskt arbete kring målkännedom och lärlust har startat en pedagogisk utveckling för att synliggöra lärandet mer och bättre." Rektor för vuxenutbildningen har för Skolinspektionen redovisat dokument som visar att kunskapsresultaten inom respektive skolform sammanställts och dokument som visar att det pågår ett arbete i verksamheten kring de utvecklingsbehov som identifierats vid vuxenutbildningen.

Vid intervju säger Kultur- och utbildningschefen att rektor för vuxenutbildningen gör en analys och tar fram en plan för det som ska göras och att det sedan följs upp av nämnden hur det går. Vidare säger Kultur- och utbildningschefen att ett av målen de har är tätare resultatuppföljning i vuxenutbildningen.

Vid intervju säger de politiskt ansvariga i kultur- och utbildningsnämnden att de har en upplevelse av att vuxenutbildningen fungerar bra, att rektor ofta är på nämnd och ger muntlig information om exempelvis samarbete med andra kommuner och intresse för olika utbildningar. Vidare säger de politiskt ansvariga att de får en presentation av hur många elever som studerar och information om betyg, men att de inte har precisa kunskaper om resultaten. Det framkommer också vid intervjun att nämnden inte, kopplat till resultaten i vuxenutbildningen, fattat några beslut om och vidtagit åtgärder i syfte att utveckla verksamheten det senaste året. Enligt de politiskt ansvariga har arbetet med att iordningställa lokaler och sätta den organisationen, verksamheten i gymnasiet och vuxenutbildningen finns numera i samma lokaler, tagit mycket tid.

Skolinspektionens utredning visar att det inte genomförs något dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå där verksamheten i vuxenutbildningen planeras, följs upp och utvecklas utifrån de nationella målen. På enhetsnivå bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete, även om det inte är dokumenterat i alla delar, där resultat sammanställs och analyseras och åtgärder planeras utifrån dessa resultat. Dock saknas motsvarande arbete på huvudmannanivå för vuxenutbildningen. Huvudmannen har inte utifrån vuxenutbildningens resultat analyserat, planerat och genomfört åtgärder i syfte att utveckla utbildningen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Melleruds kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Melleruds kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Beslut

2015-06-04
10 (12)

Dnr 43 - 2014:8149

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Beslutsfattare

Mats Aronsson
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om skolformerna inom vuxenutbildningen i Melleruds kommun

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens

arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om skolformerna inom vuxenutbildningen i Melleruds kommun

Kultur- och Utbildningsnämnden är den nämnd i Melleruds kommun som fullgör kommunens uppgifter inom vuxenutbildningen. Vuxenutbildningen ingår i Kultur- och Utbildningsförvaltningen som leds av en förvaltningschef som också är chef över vuxenutbildningens rektor. Vuxenutbildningen leds av en rektor.

Vuxenutbildningen i Melleruds kommun erbjuder utbildning i kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå, särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå och utbildning i svenska för invandrare. I kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå erbjuds kurser inom både teoretiska ämnen och yrkesämnena. För yrkeskurser inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå finns även en samverkan med andra kommuner i Dalsland.

Melleruds kommun har slutit ett entreprenadavtal med en enskild utbildningsanordnare om att utföra kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och vissa kurser genomförs som distansundervisning.

Enligt kommunens redovisning inför Skolinspektionens tillsyn finns 98 elever i kommunal vuxenutbildning, 14 elever i särskild utbildning för vuxna och 124 elever i utbildning i svenska för invandrare.